

5. Національна служба здоров'я України. (2023–2025). *Інформаційні бюлетені щодо програми «Доступні ліки» та роботи мобільних аптек.* <https://nszu.gov.ua>

Іванна Баглик

Науковий керівник – викладач **Андріан Марченко**

Луцький базовий фаховий медичний коледж КЗВО «Волинський медичний інститут»

АПТЕКА В СМАРТФОНІ. ПЕРСПЕКТИВИ ЕЛЕКТРОННОЇ ФАРМАЦІЇ

Постановка проблеми

Використання електронних джерел та засобів спілкування, надання інформації та послуг, знаходять все більше місце у нашому житті, особливе значення має використання електронних джерел та засобів при отриманні (наданні) медичних та фармацевтичних послуг. При цьому, існують як перевага так ризики використання подібних методів.

Мета дослідження

Обґрунтувати переваги використання окремих елементів електронної фармації під час забезпечення фармацевтичних (медичних) послуг в онлайн-режимі.

Методи дослідження

У ході дослідження були використані публікації фахових наукових джерел. У роботі використано системний підхід, контент-аналіз, методи порівняння, узагальнення, декомпозиції, бібліосемантичний та структурно-логічний.

Актуальність теми

Електронний рецепт, онлайн-опитування, онлайн-інструкції як засоби отримання фармацевтичних послуг мають тенденцію до збільшення уваги, як серед способів надання фармацевтичними (медичними) організаціями споживачу медичної інформації (пошуку наявності ліків в аптеці, інформації про застосування ліків), способів отримання права на купівлю ліків (е-рецепт, участь у програмах реїмбурсації), так і у зворотному напрямку: визначення споживацьких уподобань фармацевтичними (медичними) організаціями, з метою оптимізації надання відповідних послуг [1].

Електронний рецепт у медицині. Електронний рецепт є важливим кроком системи охорони здоров'я. Впровадження цієї технології має на меті полегшити процес призначення та отримання ліків як для лікарів, так і для пацієнтів [2].

Переваги електронного рецепта: зручність – пацієнти можуть отримувати рецепти без необхідності відвідувати лікаря особисто, що особливо зручно для хронічних хворих; точність – зменшується ризик помилок, пов'язаних із розшифровкою почерку лікарів; контроль – лікарі можуть легко відстежувати історію призначень пацієнта, що сприяє кращому контролю над лікуванням;

економія часу – зменшує час, витрачений на паперову документацію та фізичні візити до аптеки [3].

Як працює електронний рецепт. Електронний рецепт створюється лікарем у спеціалізованій програмі, яка автоматично надсилає його до аптеки. Пацієнт отримує повідомлення (код) на телефон або електронну пошту з підтвердженням готовності ліків. Хоча електронний рецепт має багато переваг, але як і всі технології стикається з певними проблемами:

- Технічні перешкоди: необхідність забезпечення всіх медичних закладів та аптек відповідним обладнанням і програмним забезпеченням.
- Конфіденційність даних: забезпечення захисту персональних даних пацієнтів є критично важливим аспектом.
- Навчання персоналу: медичний персонал потребує навчання для ефективного використання нових технологій.

Електронні інструкції у фармації. Електронні інструкції стали невідомою частиною сучасної фармації, забезпечуючи пацієнтів та медичних працівників доступом до актуальної інформації про лікарські засоби. Вони допомагають зрозуміти, як правильно використовувати препарати, їх можливі побічні ефекти, а також взаємодії з іншими лікарськими засобами.

Переваги електронних інструкцій: доступність – електронні інструкції можна легко знайти та завантажити з офіційних веб-сайтів або спеціалізованих додатків; актуальність – вони регулярно оновлюються, що забезпечує доступ до найновішої інформації про лікарські засоби; зручність використання – можливість налаштування шрифту, кольору та інших параметрів для кращого сприйняття інформації; екологічність – зменшення використання паперу, що позитивно впливає на довкілля.

Основні елементи електронних інструкцій: назва препарату та діюча речовина; показання до застосування; дозування та спосіб застосування; протипоказання; побічні ефекти; взаємодія з іншими препаратами. Рекомендації щодо використання електронних інструкцій: завжди перевіряйте наявність оновлень електронної інструкції перед використанням препарату; використовуйте офіційні джерела для завантаження інструкцій, щоб уникнути підробок; якщо виникають питання чи сумніви, консультуйтеся з лікарем [4].

Електронні інструкції є важливим інструментом для безпеки у використанні лікарських засобів. Вони сприяють більш відповідальному підходу до здоров'я, даючи легкий доступ до необхідної інформації.

Онлайн опитування аптек: види, приклади, значення. Онлайн опитування є важливим інструментом для збору інформації та зворотного зв'язку від клієнтів аптек. Вони допомагають покращити якість обслуговування, зрозуміти потреби клієнтів та оптимізувати процеси в аптеці [5].

Види онлайн опитувань: опитування задоволеності клієнтів; опитування щодо якості товарів; опитування про досвід у використанні веб-сайту аптеки.

Приклади запитань для онлайн опитувань: якою мірою ви задоволені обслуговуванням в нашій аптеці? Що б ви хотіли додати до веб-сайту? Як ви оцінюєте якість наших товарів? Наскільки легко знайти потрібну інформацію на нашому веб-сайті?

Значення онлайн опитувань: поліпшення обслуговування; збільшення довіри клієнтів; оптимізація асортименту; вдосконалення онлайн-платформи.

Онлайн опитування є важливим інструментом для аптек, які прагнуть розвиватися та покращувати свою діяльність. Вони не тільки допомагають отримати цінну інформацію, але й зміцнюють відносини з клієнтами.

Висновки:

Електронна фармація є перспективним напрямом у сфері надання медичних та фармацевтичних послуг, який сприяє підвищенню доступності, зручності та якості обслуговування пацієнтів.

Електронний рецепт значно спрощує процес отримання ліків, зменшує ризик помилок, пов'язаних із людським фактором, та забезпечує кращий контроль за лікуванням. Проте для його ефективного впровадження необхідні технічні ресурси, захист персональних даних і належне навчання персоналу.

Електронні інструкції до лікарських засобів покращують інформованість пацієнтів, сприяють безпечному використанню медикаментів, зменшують екологічне навантаження завдяки зменшенню використання паперу, та забезпечують оперативне оновлення інформації.

Онлайн-опитування клієнтів аптек є дієвим інструментом зворотного зв'язку, що дозволяє фармацевтичним установам краще розуміти потреби користувачів, оптимізувати асортимент, вдосконалити онлайн-сервіси та підвищити якість обслуговування.

Незважаючи на наявні технічні та організаційні виклики, електронна фармація має потенціал для подальшого розвитку, інтеграції у систему охорони здоров'я та підвищення ефективності взаємодії між пацієнтами, медичними працівниками та аптеками.

Список використаних джерел:

1. Блог Brander. Онлайн-аптека: безпечний сервіс замовлення ліків [Електронний ресурс]. – 2024. – 21 червня. URL: <https://blog.brander.ua/onlajn-apteka-bezpechnyj-servis/> (дата звернення 19.05.2025).

2. Електронний рецепт: переваги й особливості користування [Електронний ресурс] // Міністерство охорони здоров'я України. – 2023. 5 жовтня. URL: <https://moz.gov.ua/uk/elektronnij-recept-perevagi-j-osoblivosti-koristuvannja>(Міністерство охорони здоров'я України) (дата звернення 19.05.2025).

3. INgenius. Електронний рецепт – що нового? [Електронний ресурс] / Ігор Соловей // INgenius. – 2024. – 20 лютого. URL: <https://ingeniusua.org/articles/elektronnyy-retsept-shcho-novoho>(INgenius) (дата звернення 19.05.2025).

4. Compendium. Довідник лікарських препаратів [Електронний ресурс]. URL: <https://compendium.com.ua/uk/> (дата звернення 19.05.2025).

5. Gradus Research. Відкриті звіти [Електронний ресурс]. URL: <https://gradus.app/uk/open-reports/> (дата звернення 19.05.2025).